

RISK

Risikanalys, riskhantering

Arbetsgång riskhantering

Process

Riskhanteringen följer i princip ett mönster som kan ses som process.

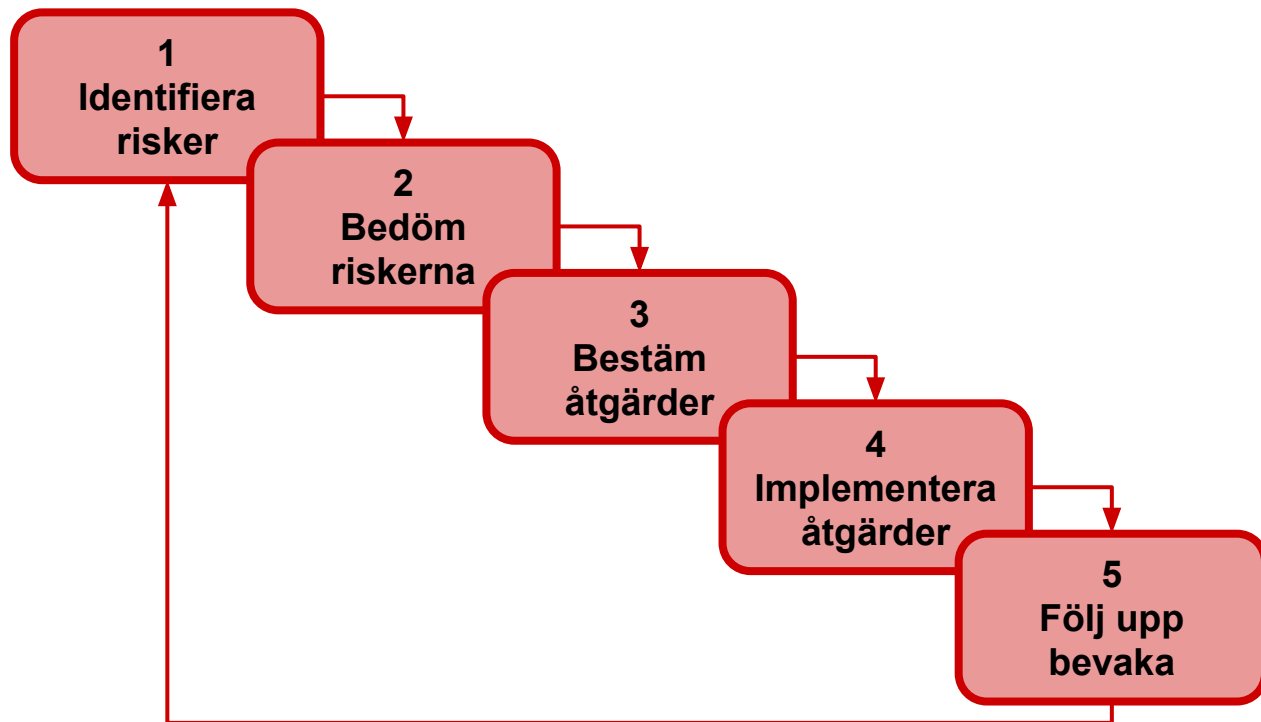
Identifiera risker

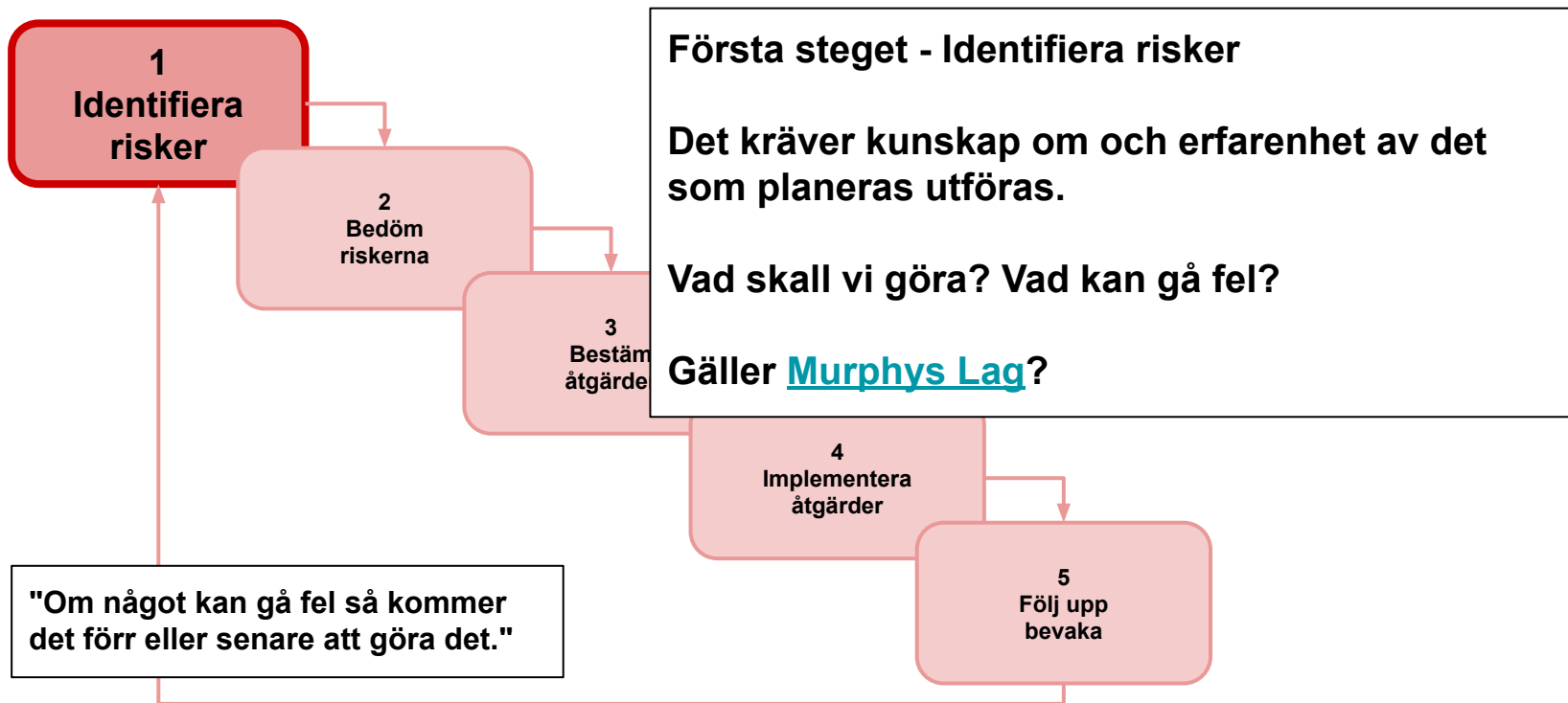
Bedöm riskerna

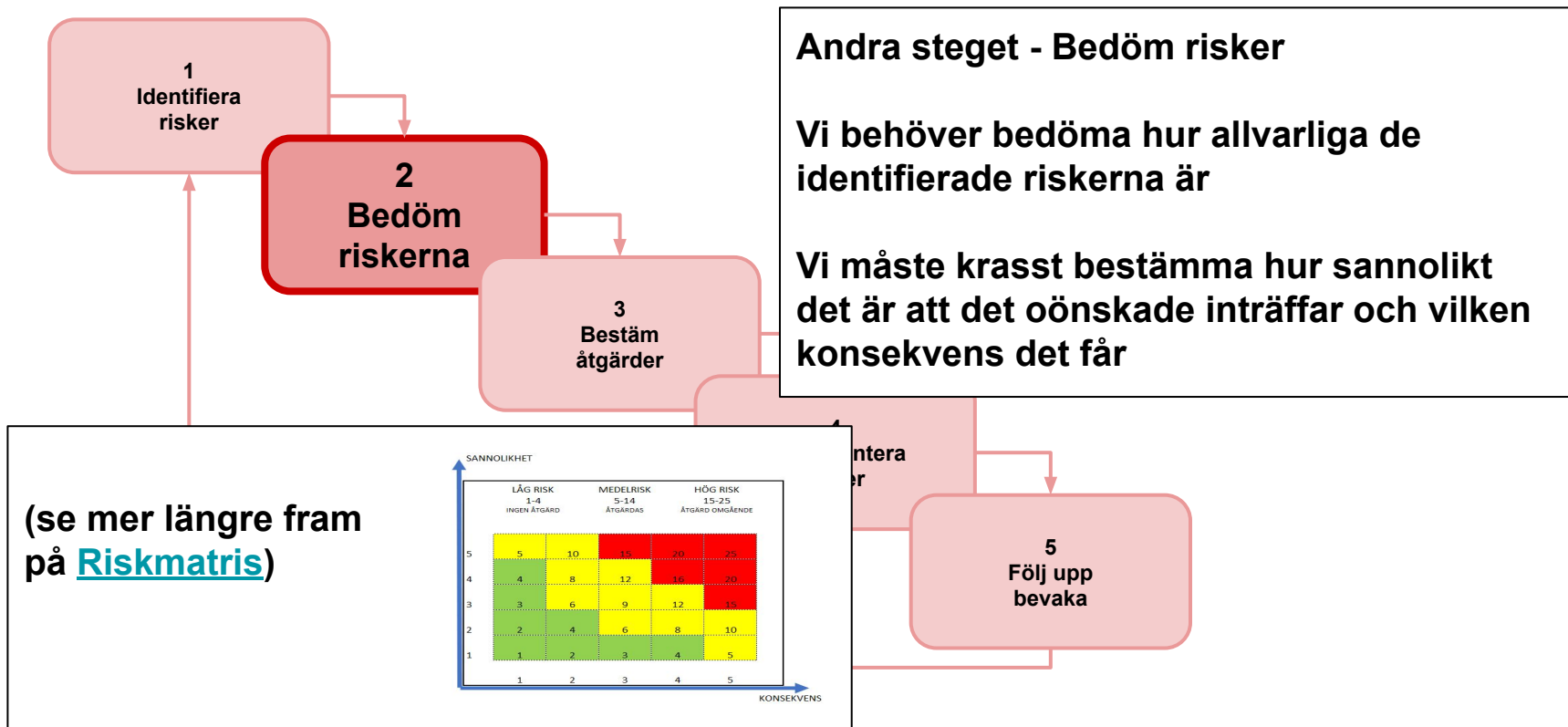
Bestäm åtgärder

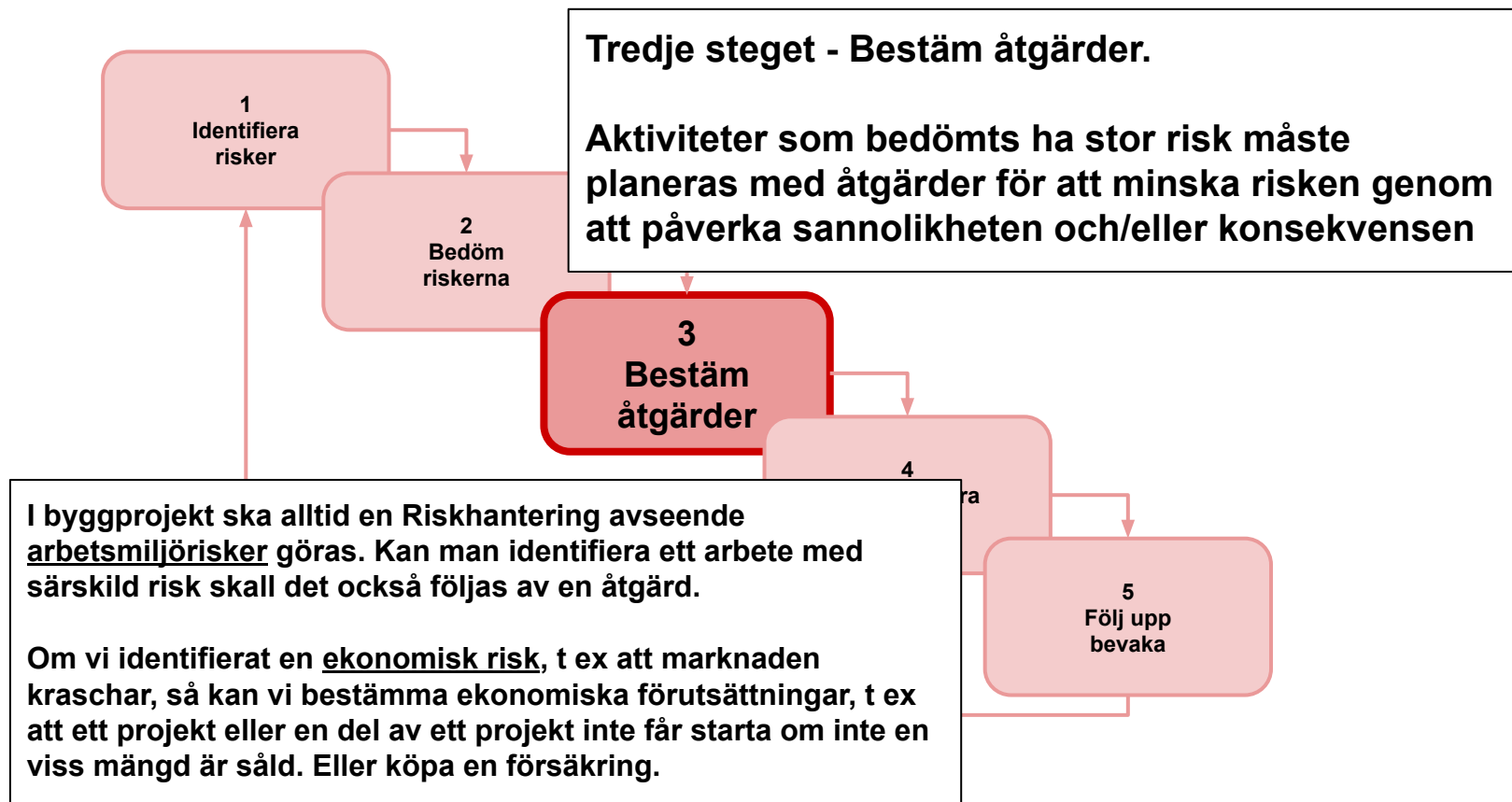
Implementera åtgärder

Följ upp och bevaka

Fjärde steget - Implementera åtgärder

De åtgärder som beslutats måste arbetats in i rätt dokument och sammanhang.

Exempel: Arbetsmiljörisker hanteras i arbetsmiljöplan men måste också avtalas om i ett entreprenadavtal.

1
Identifiera
risker

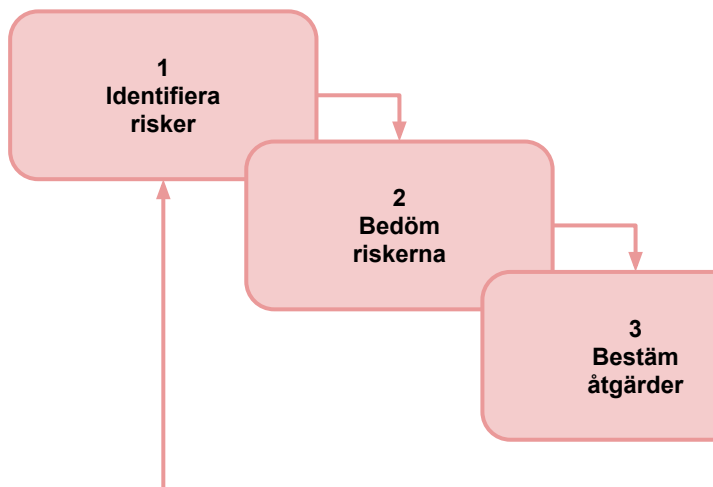
2
Bedö
risker

Bestäm
åtgärder

4
Implementera
åtgärder

5
Följ upp
bevaka

Om man beslutat ett projekt eller en del av ett projekt inte får starta om inte en viss mängd är såld så behöver det finnas med i entreprenadavtal men också i köpeavtal med de köpare som tecknat avtal tidigt processen.

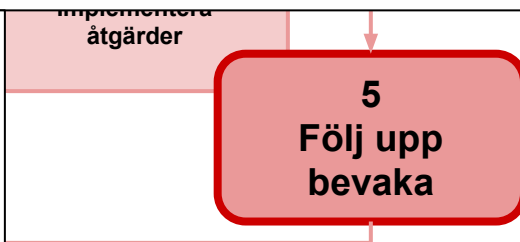
Femte steget - Följ upp och bevaka

De beslutade åtgärderna som arbetats in i behöver också följas upp. Om det oönskade inträffar så är det viktigt att åtgärder har avsedd effekt, om inte så behöver projektledningen agera.

Arbetsmiljörisker, tillbud och olyckor följs upp med skyddsronder och checklistor samt i byggmötesprotokoll

Utfallet, alltså vad som hände och vilken konsekvens det blev, är viktigt att följa upp och dokumentera.

Även när det oönskade inte inträffade så är det viktigt att dokumentera. Det ligger ju till grund för bedömningar i kommande projekt.

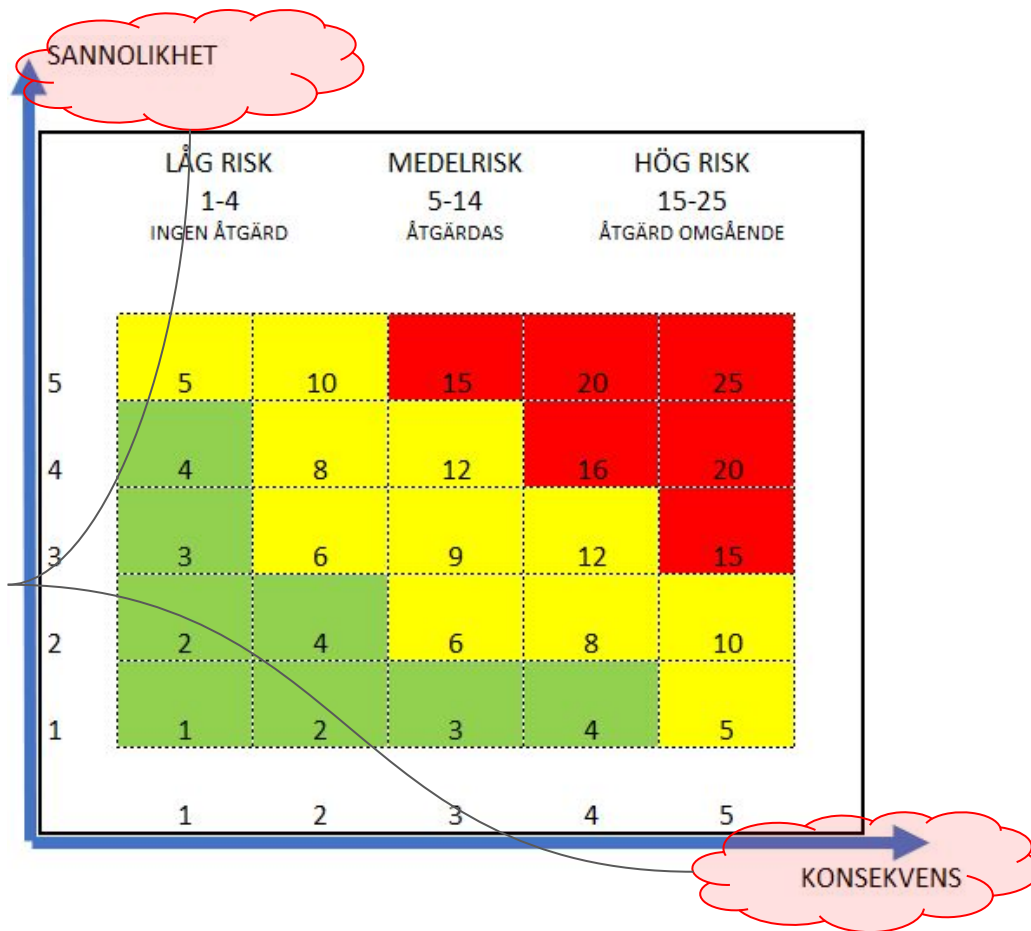
Riskmatris

Det olika sätt att bedöma risker.
Ett vanligt sätt är att bedöma
kvantitativt i en matris

Det är enkelt uttryckt en skala
för sannolikhet och en för
konsekvens.

Man värderar sannolikhet och
konsekvens från 1-5 och
multiplicerar de siffrorna.

Låg sannolikhet och låg
konsekvens ger låg risk och
vice versa

Dö i flygplanskrasch

Råka ut för dödlig bilolycka

Gå vilse på IKEA i december

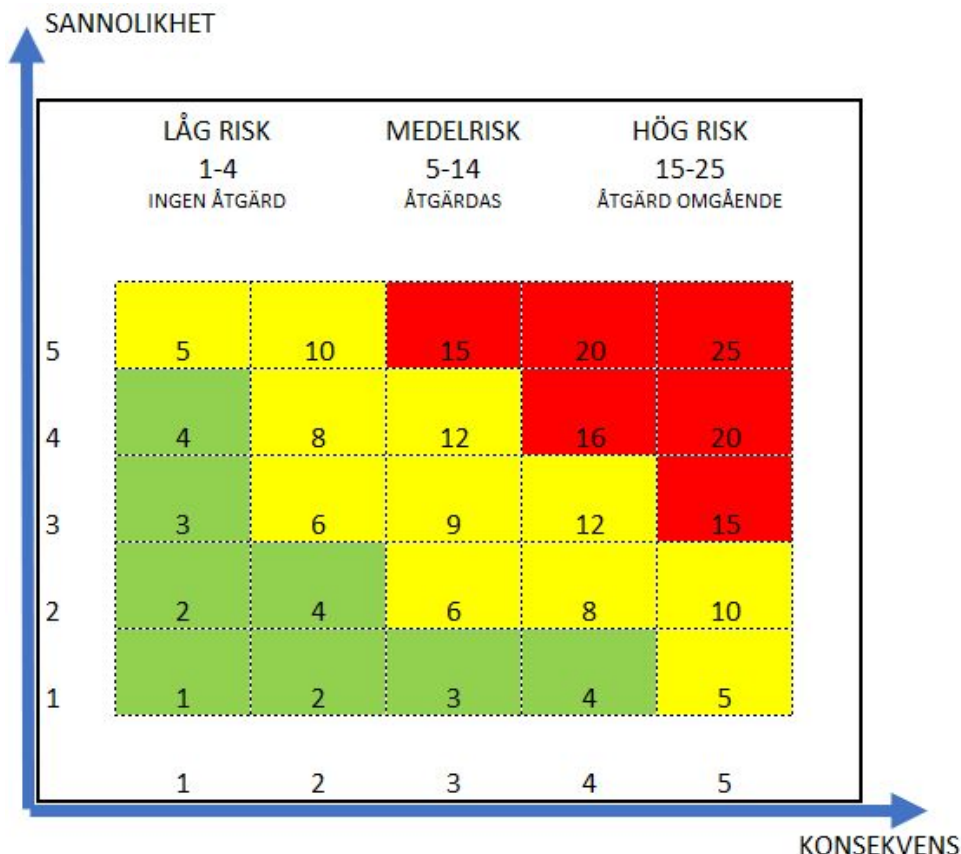
Gå vilse i skogen i december

Vara sen med hyran upprepade gånger

Starta bygge utan att ha fått startbesked

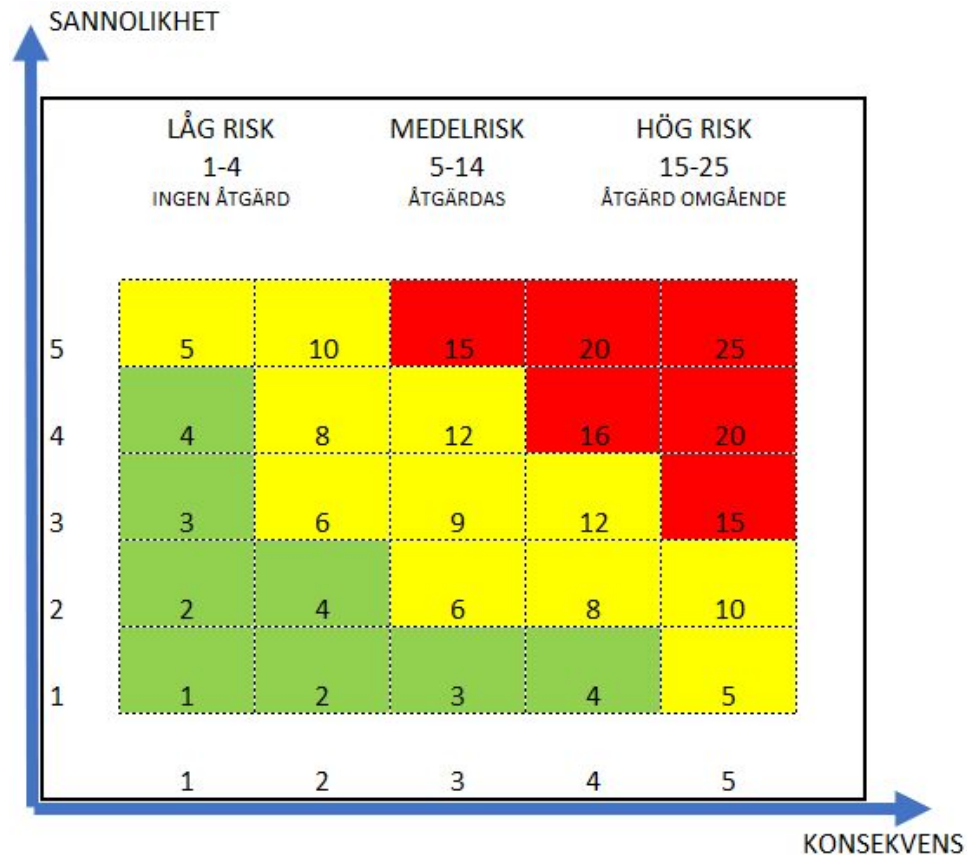
Slarva med pålningen

Stava fel i inlämningsuppgiften

Det ligger en stor osäkerhet i bedömningar, om man inte har ett statistiskt underlag och helt förutsägbar konsekvens så byggs en osäkerhet in i ekvationen

Om man hanterar många olika risker, som dessutom tillsammans eller i vissa kombinationer får annorlunda utgång så blir verkligheten bakom ekvationerna alltmer abstrakt.

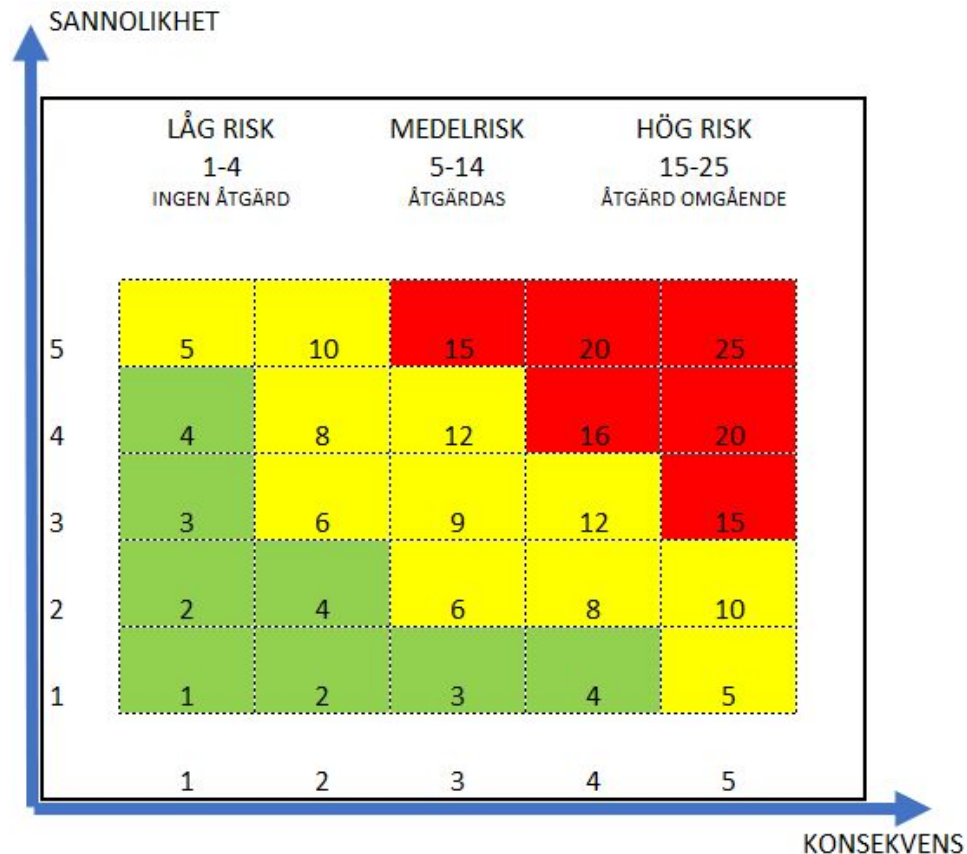
Man måste dessutom förstå att människan är mer benägen att bedöma risken lägre om det handlar saker man gillar och har nytta av.

Därför kan två lika kloka men ändå olika människor göra helt olika riskvärdering av en och samma sak

Exempel

Vissa människor tycker det är rimligt att hoppa fallskärm, trots risken.

Andra skulle hellre dö än testa.

Köra mot rött ljus eller bara för fort

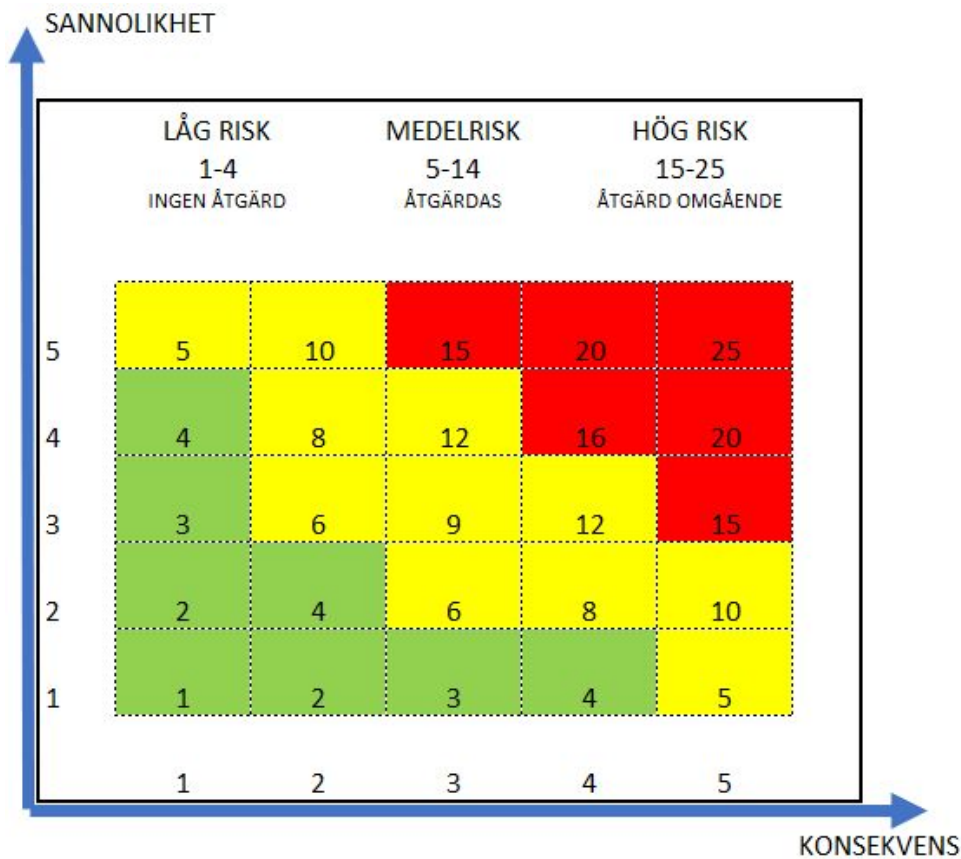
En hink lim i avloppet

VVS-UE gick i konkurs

En lift som välte

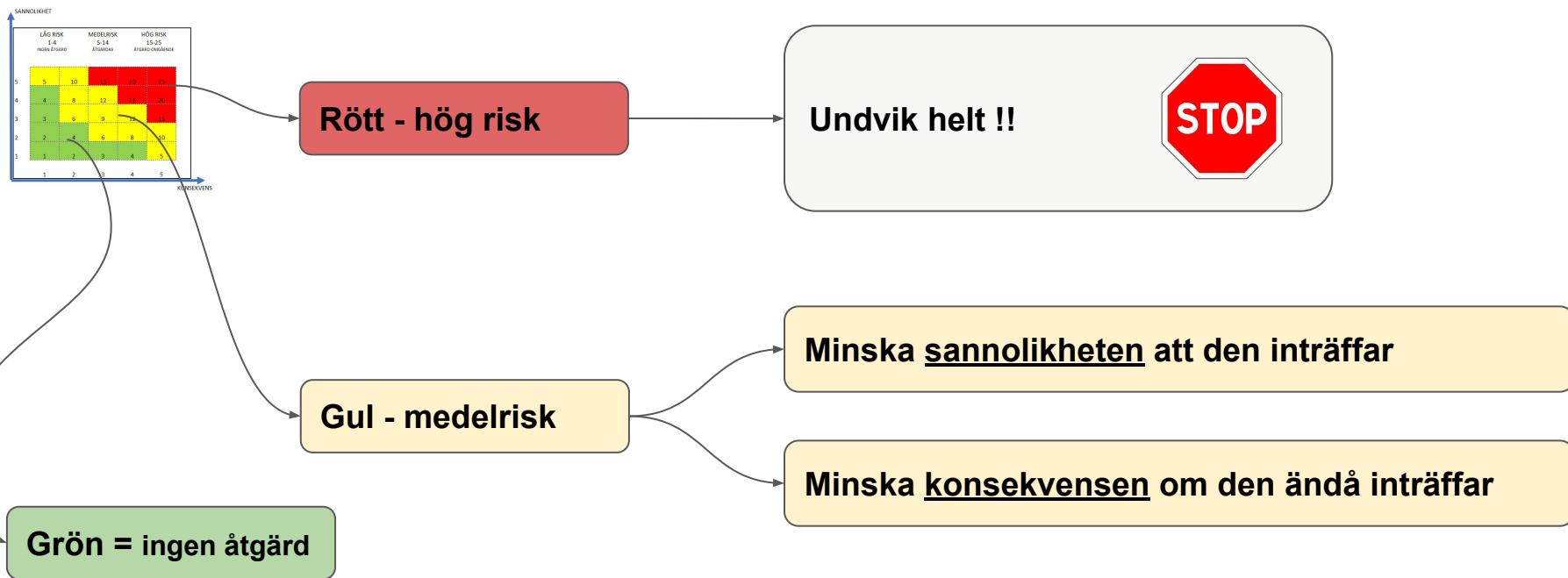
Vasaplatsen

Tjernoby

Strategi för hantering av risker

En organisation (t ex i ett projekt) bör ha en strategi för hantering av risker. Den bör finna på strategisk nivå och ligga till grund för arbetet i organisationen. Exempelvis...

Avstå från aktiviteten

Eliminera risken helt

Minska sannolikheten att den inträffar

Minska konsekvensen om den ändå inträffar

Köp en försäkring

Upprätta en beredskapsplan

Acceptera risken,

Acceptera risken:

När risken är etiskt försvarbar och det är ekonomiskt eller praktiskt oförsvarbart att göra något åt den, kan beslut fattas att acceptera risken och leva med dess potentiella effekter. (gdsgd)

Eliminera risken helt (om möjligt):

Vidta åtgärder för att fullständigt ta bort en identifierad risk, så att den inte längre utgör ett hot mot projektet.

Avstå från aktiviteten:

Välja att inte genomföra en aktivitet eller del av projektet som innebär en hög risk.

Minska sannolikheten att den inträffar:

Implementera förebyggande åtgärder som reducerar chansen att en riskmaterialiserar sig.

Köp en försäkring:

Överför risk genom att teckna försäkring, vilket innebär att försäkringsbolaget bär en del av risken.

Minska konsekvensen om den ändå inträffar:

Förbereda och genomföra åtgärder som minimerar skadan eller påverkan om risken ändå skulle inträffa.

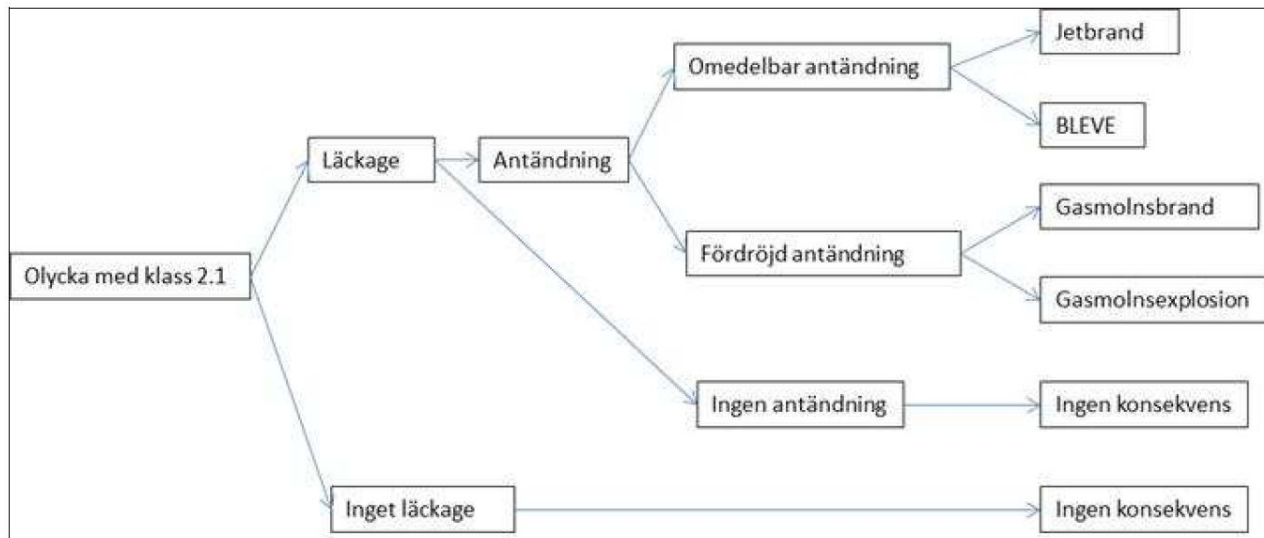
Upprätta en beredskapsplan:

Utveckla planer och förberedelser för att snabbt och effektivt hantera en risk om den skulle inträffa.

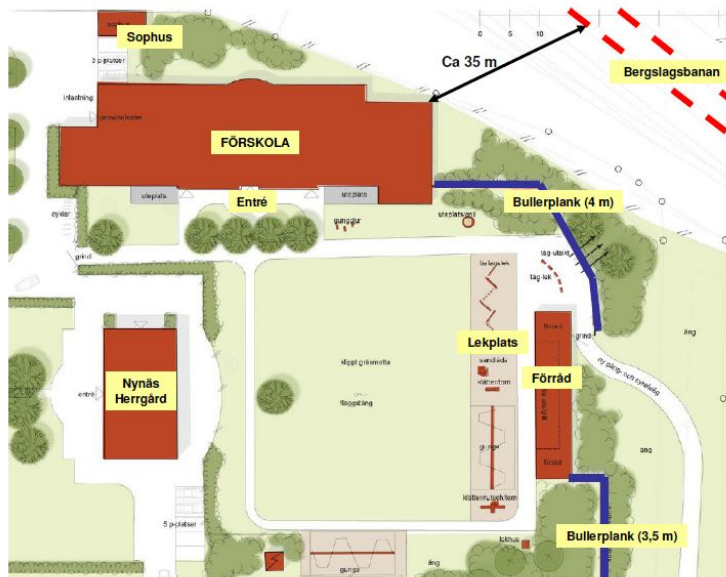
Exempel på riskutredningar

När man identifierat en aktivitet som medför risk kan man på olika sätt försöka förutse händelseförlopp och möjlig konsekvens.

Möjliga händelseförlopp vid en olycka med brandfarlig gas redovisas i figur nedan.

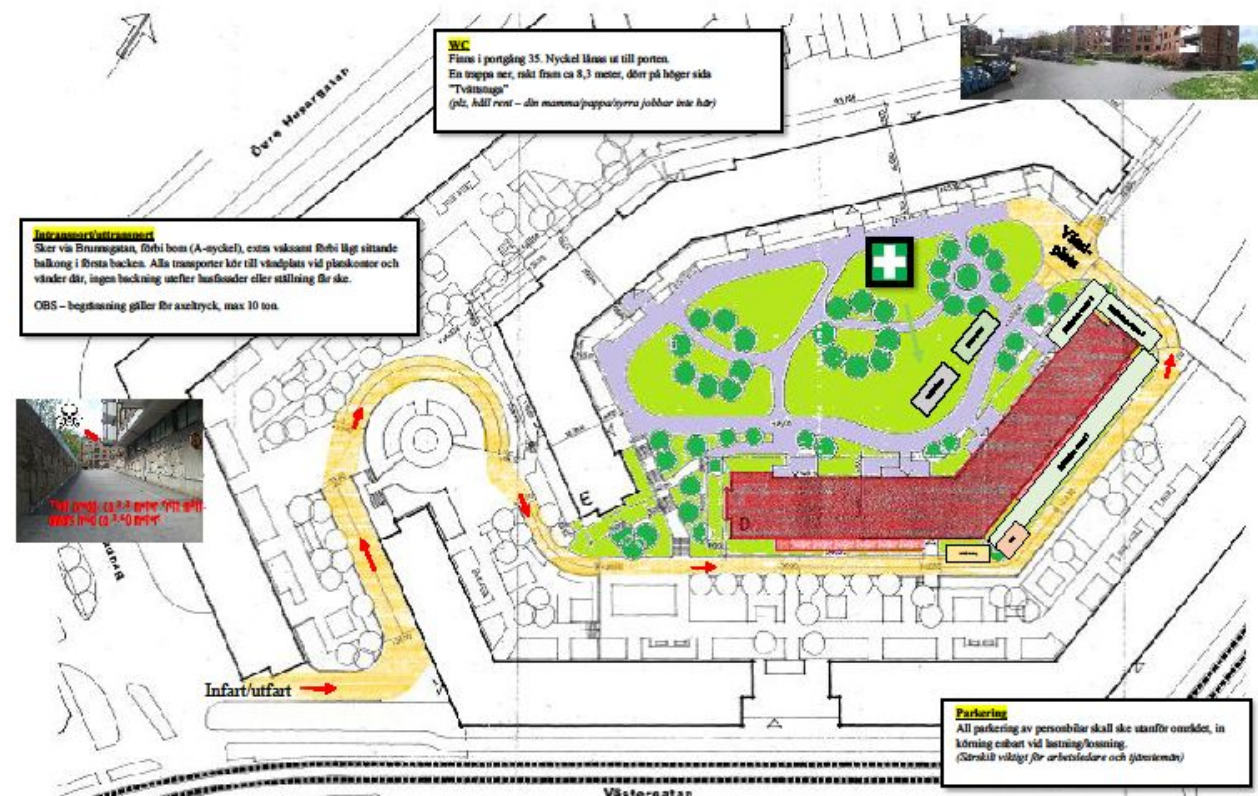
Gävle Kommun ville bygga en förskola 35 meter från järnvägen. Riskbedömningen skulle att utgöra ett underlag vid beslutsfattandet kring detaljplanen.

Figur 5 Illustrationskarta över del av området

Exempel³ - risker leder till APD-plan

På en APD kan åtgärder för att minska risker noteras

Tänk scenariot att du har 5 MSEK på egna kontot, du köper en bondgård i Billdal för 25 MSEK. Bonden blir nöjd, flyttar till Spanien. Du lånar 20 MSEK till 3% ränta och pröjsar alltså 600 kkr per år. Lungt.

Du satsar allt på att du får igenom en ändrad detaljplan och att du kan få lov att bygga 25 lägenheter i BRF. Lägenheterna borde gå att upplåta för 75 MSEK och föreningen borde gå att belåna för 25 MSEK

Du räknar med att bygget kommer kosta 50 MSEK inkl byggherrekostnader och får ett kreditiv på 6% som täcker.

Tanken är att du själv skall lösa allt på 5 år och tjäna 20 MSEK.

Vad kan rimligen gå fel?

